

Projev předsedy Senátu Miloše Vystrčila u příležitosti 55. výročí okupace Československa v srpnu 1968 (21.08.2023)

21.8.2023 - | Senát PČR

Vážený pane prezidente, vážená paní předsedkyně sněmovny, vážený pane premiére, vážení ústavní činitelé, členové vlády, milí pamětníci, dámy a pánové, hosté a zejména vy, ke kterým bych chtěl dneska mluvit nejnaléhavěji. To znamená vy, kteří jste rok 1968 neprožili a možná si ani dobře nepamatujete ty roky, co po roce 1968 následně nastaly.

Mně bylo v roce 1968 osm let. V roce 1989 mi bylo 29 let, jsem tedy pamětníkem a pořád jako miliony dalších v téhle zemi jsem občanem, který si dobře pamatuje, jak se žilo za budování socialismu a komunismu a nevytěšňuje to ze své paměti. Byla to tenkrát zvláštní doba, já jsem se do ní narodil, prožil jsem v ní své dětství a také mládí.

Věřím, že stejně jako u mě, u spousty dalších, možná u každého z nás v nějakém okamžiku, v nějakém našem věku nadešel okamžik, kdy jsme si uvědomili nebo jsme alespoň tak nějak ucítili, že prostě nežijeme v té době v normálním světě.

My jsme se vlastně během toho svého života v tom nenormálním světě stále častěji setkávali s tím, že jsme něco chtěli dělat a něco jiného jsme potom dělat museli, chtěli jsme mít dlouhé vlasy a nesměli jsme, chtěli jsme mít 1. května volno a museli jsme do prvomájového průvodu, chtěli jsme se jet podívat do Rakouska, ale nemohli jsme, naopak jsme museli chodit na sovětské filmy, museli jsme číst komunistický manifest a účastnit se různých pochodových cvičení a podobně. Spousta z nás si to tady asi pamatuje.

A co se vlastně dělo? My jsme tím vším, co jsme museli, a většina z nás to dělala, tak jsme se tak nějak více nebo méně dobrovolně na tom budování a socialismu a komunismu vlastně podíleli.

Často jsme z toho asi neměli dobrý pocit a byli jsme nespokojení a snažili jsme se tu nesmyslnost toho komunistického systému a tu naši nesvobodu nějak oslabit a nebyly to jenom vtipy na tehdejší režim.

Také bylo typické, že jsme se někdy snažili to, co děláme, alibisticky omlouvat, že člověk vlastně sám nic nezmůže, tak co by mohl dělat a tyhle ty stavy toho alibismu po tom čím dál častěji pravidelně střídala touha se tomu postavit, vzepřít se.

Dokázat a dosáhnout nějaké změny, a to se, jak se ten rok 1968 přibližoval, zesilovalo. My jsme, nebo někteří, zkoušeli ty věci měnit a zkoušeli se nějak osvobodit. Jestli to bylo všechno dobře nebo špatně, to se v té době dalo těžko posoudit. Dneska víme spoustu věcí, které jsme tehdy nevěděli. No, a když se v roce 1968 zdálo, že by se něco z toho, co chceme změnit, mohlo podařit, tak přijely tanky.

Přišli mrtví a přišli zranění a byla jich spousta. A přišlo také jedno jasné připomenutí a varování.

To připomenutí a varování bylo sdělení, že jsme porobeným národem, že jsme národem, který je odsouzený k tomu, aby sloužil, který je odsouzený k tomu, aby poslouchal. Byla to velká deprese a byl to velký smutek.

To, o čem já dneska chci mluvit, je to optimistické, to pozitivní. My jsme to přesto všechno, a to si prosím, uvědomme, my jsme to nevzdali a s touhou po svobodě a s tou vírou v lepší, příští, jsme žili dál a potom v listopadu roku 1989 ta chvíle přišla a my jsme získali zpět tu svobodu a demokracii a dnes jí máme, a když se ptáme, proč to bylo, tak to bylo proto, že ten náš plamínek té touhy po té svobodě nikdy úplně nevyhasl a ukázalo se, že pokud ho v sobě máme, tak nějaký okamžik je a může být a je zdrojem veliké síly, velké odvahy a velké energie, a proto jsem přesvědčen, že si máme dnes s hrdostí připomenout, že jsme svobodomyslný a silný národ. Národ, který se nikdy nevzdává, byť to tak třeba chvíli může vypadat, nikdy se nevzdáváme a vzpomeňme si na období naší historie, které jasně dokazuje, že jsme silní, nezdolní a že se nikdy nevzdáváme.

Budme, prosím, na to hrdí a mějme to na paměti v těch časech, které dneska prožíváme, a i v tom, co nás čeká, a pak chci poprosit ještě o jednu věc, zatím jsem se zabýval námi tady v České republice, ale my, prosím, mějme také na paměti, že i proto, jaké máme zkušenosti, by mělo, muselo být naší povinností, abychom vždy pomáhali těm, kterým hrozí, že jim třeba v jiné podobě se stane to, co se stalo nám v roce 1968. My bychom je přece v tom neměli nechat, my bychom je měli podpořit, proto skončím tím slavným, tím legendárním. Chovejme se podle té slavné věty: jsme s vámi, buďte s námi.

<https://www.senat.cz/zpravodajstvi/zprava.php?id=3623>